

Princezna Tatjana z Lichtenštejna: Zintenzivníme vztahy v Česku, nejen v byznysu

Datum: 5. 5. 2025 | Zdroj: denik.cz

Je matkou sedmi dětí. Dalším pomáhá prostřednictvím své lichtenštejnské rodiny. Jako například při obnově zahrady mateřské školy v jihomoravských Hruškách po devastujícím tornádu před čtyřmi lety. Tatjana Lattorff Liechtenstein je nejmladší dcerou vládnoucího knížete Hanse Adama II. Nedávno se její role posunula od rodiny k byznysu – po smrti bratra stojí ve vedení společnosti Liechtenstein Group. Za mořem mají i rýžové království. „Starat se o tolik dětí bylo jako řídit malou firmu. Teď je ale vše intenzivnější,“ říká princezna v exkluzivním rozhovoru pro Deník. Je úvodem do miniseriálu o tom, jak v současnosti Lichtenštejnové, historicky spojené s českými zeměmi, hospodaří a podnikají. Deník se vydal v jejich stopách do míst, která zůstávají spíše skrytá.

Co se dozvíte v článku

- *Jaký je vztah princezny k Česku a bolestná vzpomínka na rok 1945*
- *Byznys Liechtenstein Group? Zaměřují se na zemědělství, lesnictví a obnovitelné zdroje energie*
- *Tip na výlet? Na která krásná místa v Rakousku nedá princezna dopustit?*
- *Proč se Lichtenštejnům a Lichtenštejncům daří?*

V čele dozorčí rady Liechtenstein Group jste od loňska. Jak náročné pro vás bylo přejít z role matky sedmi dětí do vrcholového řízení?

To je téma, kterým bychom mohli naplnit celý dlouhý večer (úsměv). Moje děti jsou už větší, posledních šest, sedm let jsem tedy už mohla pracovat v oblasti filantropie. Samozřejmě, v posledním roce je vše výrazně intenzivnější. Ale díky tomu, že má mé nejmladší dítě už přeci jenom třináct let, tak to jde. Rodinu mám velkou, dá se říci, že člověk opravdu řídí malou firmu. Není jednoduché vše zkombinovat. Proto jsem ráda, že už děti odrostly a jsou soběstačnější.

Den před druhým májovým svátkem míříte za dětmi do jihomoravských Hrušek. Má pomoc tamní školce po tornádu bližší důvod?

Roky strávené ve školce považuji pro děti za ty vůbec nejdůležitější v celém systému jejich vzdělávání. Vztahy, které tam panují, musejí být pozitivní. Protože pokud nejsou pozitivní a inspirující, může se to velmi negativně podepsat na formující se osobnosti toho malého citlivého človíčka. K takovému inspirujícímu prostředí samozřejmě taky patří možnost využití edukativní zahrady a dětského hřiště. Zkrátka celé prostředí školky i vše okolo včetně dobrých pedagogů musí sedět tak, aby se tam dítě cítilo dobře. Dnes už víme, že právě mateřské školy jsou tím nejdůležitějším.

Jak byste celkově charakterizovala váš vztah k Česku?

Je historickým vztahem, a to díky oběma mým rodičům (matka Marie Aglaé hraběnka Kinská pocházela ze staročeského šlechtického rodu). Na jedné straně je mnoho pozitivního, především z historie. Ale na druhé straně je to také vztah těžký – v návaznosti na obě světové války. Moje matka byla uprchlíkem. Její rodina musela opustit domov a nakonec zakotvila v Německu. Jako rodina jsme později vyjžděli do Československa a prohlíželi jsme si naše dřívější bývalá panství. Věděli jsme tak, kde vyrostl můj dědeček, srovnávali jsme staré fotky s aktuálními snímky.

Pád Berlínské zdi a rok 1989 proto pro nás byly v mnohém velmi vzrušující. Bezesporu to pro naši rodinu byl v mnohém ještě výraznější emocionální moment než pro řadu jiných lidí. Obrovsky jsme se těšili z možnosti navštěvovat naše rodinné příslušníky, kteří žili v Československu, a z toho, že oni mohli přijíždět za námi. A také z opětovného navázání diplomatických vztahů. Máme mezi sebou pouta, která nejde jen tak zpetrhat za padesát let. To je velmi krátká doba. Především pro rodinu, jež má v současné České republice více než osm set let trvající společnou historii.

Rodina žila z prodeje sbírek

Aktuálně si připomínáme 80 let od konce druhé světové války. Knížecí rod v roce 1945 konfiskací přišel o majetky v českých zemích. Jak moc je to pro vás a knížecí rod bolestná vzpomínka?

Řekla bych, že pro rodinu je historicky jistě bolestná. Zpočátku byla velmi bolestná, především proto, že změna, která přišla, byla opravdu radikální. Bezprostředně po válce musela naše rodina nějakou dobu žít z prodeje uměleckých děl. Ale díky tomu, že jsme poměrně brzy začali být hospodářsky úspěšní, byla ta bolest jen relativní. Přece jen jsme si v Rakousku mohli uchovat jakousi historickou substanci – myslím tím i paláce, zemědělskou činnost, ale i lesnictví v Kalwangu (rodina tam

vlastní rozlehlé lesy – pozn. redakce). Ve srovnání s jinými rodinami, které ztratily všechno, nám něco zůstalo. Kupříkladu rodina z matčiny strany přišla opravdu o vše, to je pak těžké něco začít budovat znovu.

Myslím, že my jsme měli štěstí, že jsme měli dostatek hospodářství tady v Rakousku a mohli jsme začít budovat, nově se orientovat a soustředit se na růst nových podniků. Shrnu bych to tedy tak, že opravdu více bolesti to pro nás přináší po stránce historické než po stránce statků a majetků. To druhé jsme překonali a přebolelo to.

Vraťme se k byznysu. V současném portfoliu Liechtenstein Group jsou společnosti v oblasti zemědělství a lesnictví, dalšími pilíři jsou obnovitelné zdroje energie a reality. Jak spojujete staletou tradici s dnešním turbulentním a technologickým světem?

Co se týče tradice, tu si neseme samozřejmě pořád s sebou. Myslím, že je to taky obrovsky důležité i kvůli velkým znalostem a know-how, protože naši spolupracovníci jsou u nás v podnicích velmi často dlouhá léta hluboce ukotvení. Předávání, často z generace na generaci, vidím jako obrovsky důležité. Stejně tak ale vnímám jako důležité být otevřený inovacím. Sledovat, co se děje na trhu, co je nového. Člověk musí být neustále ve střehu. Kupříkladu i v takovém konzervativnějším prostředí, jakým je zemědělství, potřebujete inovace. Objevuje se totiž neuvěřitelné množství novinek a je důležité s nimi držet krok.

Rýžové království v Americe, podnik v Česku

Co z vašeho podnikání považujete za nejperspektivnější do budoucna?

I nadále se budeme soustředit právě na zemědělství, na lesnictví a na obnovitelné zdroje energie, ale na vlastní půdě, což je možná trošku novinka. Ale samozřejmě i na reality, které částečně historicky a dlouho vlastníme. Nám jde ovšem především o to, abychom inovativní firmy propojovali s našimi zavedenými podniky. Klasickým případem může být třeba společnost PowerPollen (zabývající se novými inovativními a efektivními způsoby opylování – pozn. redakce). Ta je velmi silně spjatá s naší firmou RiceTec, která se zabývá vývojem sadeb rýže. Najít další funkční možnosti opylování by pro nás bylo naprosto revoluční inovací.

Máte nějaké projekty a investice i v Česku, nebo je zvažujete?

V poslední několika letech spolupracujeme s brněnskou Mendelovou univerzitou. S Českem máme i jiná pojitka. Zhruba před měsícem jsme dokončili nákup podniku společnosti Lescus v obci Nová Role na Karlovarsku, který se věnuje zakládání lesů a prodeji sazenic stromů. Tato společnost nově spadá pod naši společnost Lieco, která se soustředí na vývoj a produkci sazenic stromů ve speciálních kontejnerech. Takže ano, máme v plánu zase zintenzivnit vztahy v Česku. Týká se to kupříkladu zrovna i společnosti Lieco a nabídky jejích praxí pro české studenty.

A nějaké další plány?

Již delší dobu si říkáme, že by mohla být prospěšná třeba kooperace na soutoku řek Moravy a Dyje, kde na rakouské straně hospodaříme. A takových oblastí, které by mohly být prospěšné pro obě strany, by se našlo jistě více. Vždyť máme i společné cyklostezky a turistické stezky... Jsme si tak geograficky blízko, že se podobné spolupráce samy nabízejí a dávají smysl. Týká se to třeba i hudebních koncertů, na nichž jsme se s českou stranou už v minulosti mnohokrát podíleli a věříme, že i nadále budeme. Aktivnější v řadě oblastí můžeme být i díky nově vzniklé Kanceláři zvláštního zmocněnce Nadace knížete z Lichtenštejna v České republice.

Češi mají rod Lichtenštejnů spojený s historickými památkami a přírodními skvosty, jako je Lednicko-valtický areál. Kdybyste měla české turisty zavést po stopách Lichtenštejnů v sousedním Rakousku, kam by to bylo?

U mě to je ovlivněno tím, kde člověk vyrostl a strávil jako dítě i dospívající hodně času. Vzpomínky mám těsně propojené s Vídní, kde jsme často pobývali, přestože jsem vyrostla v Lichtenštejnsku. Na výlety, i do Československa, jsme vyráželi z Městského lichtenštejnského paláce v ulici Bankgasse. V létě jsme pak pravidelně pobývali ve štyrském Kalwangu. Blíže hranic se nachází Wilfersdorf a oblast Weinviertelu. To je region, který je opravdu rodinnou srdeční záležitostí, i proto, že velmi rádi pijeme místní víno.

Stejně tak je nám blízký přírodní park Sparbach ve Vídeňském lese, kde dlouhou dobu žili mí prarodiče. Sparbach vnímám jako takový maják. Nově se tam mimochodem otevírají takzvané KlimaSCHAUpätze, tedy speciální interaktivní zážitkové trasy s důrazem na změnu klimatu. Sparbach je skvělým příkladem, který přispívá k porozumění tomu, jak my vnímáme inovace a tradice.

Vaším největším podnikem je nyní RiceTec, který sídlí z hlediska Středoevropana na konci světa – v Americe. Jak se řídí taková firma z dálky?

(smích) Samozřejmě – musíme více cestovat. Je to náročnější, ale také inspirativní. Myslím si, že celkově vykročení do velkého světa lidi všeobecně spíše inspiruje. RiceTec vychází ale opět z tematiky, kterou jsme před chvílí probírali. A totiž, že dříve bylo právě Rakousko tím koncem světa. A člověk měl strach z východu. Měl obavy, že možná přijde zase válka a všechno bude zase pryč. I proto můj otec s prvními penězi, to byl tehdy ještě docela mladý, odešel do Ameriky a v Texasu si koupil rýžovou farmu, z níž pár let poté vznikl RiceTec. Idea nemít veškeré podnikání s těmito riziky jen v Evropě tedy byla z geopolitických důvodů zcela pochopitelná. To teď ostatně i vidíme. To, že nyní musíme cestovat do Indie nebo do Ameriky, je pro nás složitější, ale pokud je to dobrý byznys, což rýže je, děláme ho rádi.

Mění se nějak strategie Liechtenstein Group, ve smyslu návratu k některým odvětvím a k firmám, v nichž je skupina stoprocentním vlastníkem?

Začínáme se obracet především k lesnictví a zemědělství, méně pak do oblasti investic. Na investice se zaměřujeme v jiných odvětvích rodinného podnikání, především v bankovníctví. Vlastníme relativně hodně rozličných firem, rozhodli jsme se proto, že se budeme soustředit především na ta tradiční. Ponecháme si i některé, v nichž máme podíly, i když ne stoprocentní – jako třeba PowerPollen. Oproti dřívějším letům se ale zaměříme spíše na užší segment, v němž jsme úspěšní a máme v něm zkušenosti, na odvětví, o nichž si myslíme, že bychom skrze ně mohli snáze expandovat. Svět se mění velmi rychle a my musíme reagovat.

Je to dobře vidět například u byznysu s vínem...

Ano. Mladá generace ve srovnání s naší generací víno skoro nepije. Dnes není rozhodně dobrý čas na velké investice do vinic nebo na nákupy celých vinařských podniků. Kdo ví, může se stát, že z hroznů bude vznikat především džus.

Tradice je krásná, ano, ale z tradice nemůžete žít. Pořád to zůstává byznysem. A s vinařstvím je to tak – nikdy to nebyl náš nejúspěšnější byznys, ale bylo a je to něco, co nás dělá šťastnými. To proto, že víno rádi pijeme a o víně rádi hovoříme. Jelikož to nikdy nebylo naše klíčové odvětví, neočekáváme ani, že se stane středobodem našeho podnikatelského zaměření.

Když si člověk čte něco o Lichtenštejnsku, o státu, jeho ekonomice, ale i o firmách, snad vždy se píše o úspěchu. Ve světě platí za ty ve svých oborech vůbec nejúspěšnější a nejlepší. Čím to je?

Víte, ukázalo se, že Lichtenštejnci a Lichtenštejnsko se k sobě skvěle hodí. Rodina Lichtenštejnsko tvarovala dlouhou dobu svým jménem. Ale o Lichtenštejnec a Lichtenštejnsko jako zemi se v minulosti moc nestarala. Až můj dědeček byl prvním, který se v zemi usadil a začal v ní žít. Velkou výhodou měla země díky tomu, že si za obou světových válek udržela neutralitu a nebyla do nich vtažena. Aktivní a činná monarchie určitě pomohla vzestupu a podílela se na rozvoji státu. Ovšem je zde více komponentů, které lichtenštejnským firmám napomohly. Je to geografická poloha mezi dvěma stabilními sousedy – Rakouskem a Švýcarskem.

Ale i alemánská mentalita. Ve Vorarlbersku, v jižním Německu i ve Švýcarsku žijí lidé otevření technice, vědecky zaměřeni a velmi pracovití. Víte, kdo žije v horách, musí být pracovitější než všichni ostatní, aby se v těžkých podmínkách užíval. Tohle vše se podle mě společně s podnikatelským smýšlením rodiny, po staletí i hospodářsky velmi úspěšným, velmi hezky doplnilo a oplodnilo. I pro nás jako rodinu je inspirativní žít v okolí pracovitých a podnikavých lidí, kterými Alemani bezesporu jsou. Nakonec to vidíme i na počtech lichtenštejnských firem, které jsou světovými lídry ve specifických technických odvětvích.

Tatjana Lattorff, princezna z Lichtenštejna

(nar. 10. dubna 1973, St. Gallen, Švýcarsko)

předsedkyně dozorčí rady Liechtenstein Group

Otec Hans-Adam II., kníže z Lichtenštejna, matka Marie Kinská ze Vchynic a Tetova (zemř. 2021)

Sourozenci: dědičný princ Alois (nar. 1968), Princ Maximilian (nar. 1969), Princ Constantin (1972–2023)

Manžel: Baron Philipp von Lattorff (sňatek 5. června 1999)

Má 7 dětí: nejstarší Lukas Maria (nar. 2000), nejmladší Maximilian Maria (nar. 2011)

Vzdělání: European Business School, Madrid

Jazyky: Němčina, angličtina, francouzština, španělština

Autor: Přemysl Spěvák

Zintenzivníme vztahy v Česku, nejen v byznysu

PŘEMYSL SPĚVÁK

Je matkou sedmi dětí. Dalším pomáhá. Jako při obnově zahrady mateřinky v jihomoravských Hrušcích po devastujícím tornádu před čtyřmi lety. Tatjana Lattorff Liechtenstein je nejmladší dcerou knížete Hanse Adama II. Nedávno se její role posunula od rodiny k byznysu. Po smrti bratra stojí v vedení společnosti Liechtenstein Group. „Starat se o tolik

dětí bylo jako řídit malou firmu. Teď je ale vše intenzivnější,“ říká princezna v rozhovoru pro Deník. Je úvodem do miniseriálu o tom, jak dnes Liechtensteinové, historicky spojení s českými zeměmi, hospodaří a podnikají.

V čele dozorců rady Liechtenstein Group jste od loňska. Jak náročné pro vás bylo přejít z role matky do vrcholového řízení?

To je téma, kterým bychom mohli

naplnit celý dlouhý večer. Moje děti jsou už větší, posledních šest sedm let jsem tedy už mohla pracovat v oblasti filantropie. Samozřejmě, v posledním roce je vše výrazně intenzivnější. Ale díky tomu, že má mé nejmladší dítě už přeci jenom třináct let, jde to. Rodinu mám velkou, dá se říci, že člověk opravdu řídí malou firmu. Není jednoduché vše zkombinovat. Proto jsem ráda, že už děti odrostly a jsou soběstačtější.

Po druhém majovém svátku jste zamířila za dětmi do jihomoravských Hrušček. Máte pomoci tamní školce po tornádu bližší důvod?

Roky strávené ve školce považují pro děti za ty vůbec nejdůležitější v celém systému jejich vzdělávání. Vztahy, které tam panují, musejí být pozitivní. Protože pokud nejsou pozitivní a inspirující, může se to velmi negativně podepsat na formující se osobnosti toho malého citlivého človíčka.

pokračování na straně 8

dokončení ze strany 1

K takovému inspirujícím prostředí samozřejmě také patří možnost využití edukativní zahrady a dětského hřiště. Zkrátka celé prostředí školky i vše okolo včetně dobrých pedagogů musí sedět tak, aby se tam dítě cítilo dobře. Dnes už víme, že právě mateřské školy jsou tím nejdůležitějším.

Jak byste celkové charakterizovala váš vztah k Česku?

Je historickým vztahem, a to díky oběma mým rodičům (matka Marie Aglae hraběnka Kinská pocházela ze staročeského šlechtického rodu). Na jedné straně je mnoho pozitivního, především z historie. Ale na druhé straně je to také vztah těžký – v návaznosti na obě světové války. Moje matka byla uprchlicí. Její rodina musela opustit domov a nakonec zakotvila v Německu. Jako rodina jsme později vyjžděli do Československa a prohlíželi jsme si naše dřívější byvalá panství. Věděli jsme tak, kde vyrostl můj dědeček, srovnávali jsme staré fotky s aktuálními snímky. Pád Berlínské zdi a rok 1989 pro nás byly v mnohém velmi vzrušující. Bezesporu to pro naši rodinu byl v mnohem ještě výraznější emocionální moment než pro řadu jiných lidí. Obrovsky jsme se těšili z možnosti navštívit naše rodné příslušníky, kteří žili v Československu, a z toho, že oni mohli přijít k nám. A také z opětovného navázání diplomatických vztahů. Máme mezi sebou pouta, která nejde jen tak zpřetrhat za padesát let. To je velmi krátká doba. Především pro rodinu, jež má v současné České republice více než osm set let trvající společnou historii.

„Na jedné straně je mnoho pozitivního, především z historie. Ale na druhé straně je to také vztah těžký, v návaznosti na obě světové války.“

Co z vašeho podnikání považujete za nejperspektivnější do budoucna?

I nadále se budeme soustředit právě na zemědělství, na lesnictví a na obnovitelné zdroje energie, ale na vlastní půdě, což je možná trochu novinka. Ale samozřejmě i na realitě, které částečně historicky a dlouho vlastníme. Nám jde ovšem především o to, abychom inovativní firmy propojovali s našimi zavedenými podniky. Klasickým případem může být třeba společnost PowerPollen (zabývající se novými inovativními a efektivními způsoby opylování – pozn. redakce). Ta je velmi silně spjata s naší firmou RiceTec, která se zabývá vývojem sadeb rýže. Najít

Aktuálně si připomínáme 80 let od konce druhé světové války. Knížecí rod v roce 1945 konfiskací přišel o majetek v českých zemích. Jak moc je to pro vás a knížecí rod bolestná vzpomínka?

Rekla bych, že pro rodinu je historicky jistě bolestná. Zpočátku byla velmi bolestná, především proto, že změna, která přišla, byla opravdu radikální. Bezprostředně po válce musela naše rodina nějakou dobu žít z prodeje uměleckých děl. Ale díky tomu, že jsme poměrně brzy začali být hospodářsky úspěšní, byla ta bolest jen relativní. Přece jen jsme si v Rakousku mohli uchovat jakousi historickou substanci – myslím tím i palác, zemědělskou činnost, ale i lesnictví v Kalwangu (rodina tam vlastní rozlehlé lesy – pozn. redakce). Ve srovnání s jinými rodinami, které ztratily všechno, nám něco zůstalo. Kupříkladu rodina z matčiny strany přišla opravdu o vše, to je pak těžké něco začít budovat znovu. Myslím, že my jsme měli

štěstí, že jsme měli dostatek hospodářství tady v Rakousku a mohli jsme začít budovat, nově se orientovat a soustředit na růst nových podniků. Shrnula bych to tedy tak, že opravdu více bolesti to pro nás přináší po stránce historické než po stránce statků a majetku. To druhé jsme překonali a přebývalo to.

Vraťme se k byznysu. V současném portfoliu Liechtenstein Group jsou společnosti v oblasti zemědělství a lesnictví, dalšími pilíři jsou obnovitelné zdroje energie a realitě. Jak spojujete stáletou tradici s dnešním turbulentním a technologickým světem?

Co se týče tradice, tu si nese samozřejmě pořád s sebou. Myslím, že je to také obrovsky důležité i kvůli velkým znalostem a know-how, protože naši spolupracovníci jsou u nás v podnicích velmi často dlouhá léta hluboce ukořtení. Předávání, často z generace na generaci, vidím jako obrovsky důležité. Stejně tak ale vnímám jako důležité být otevřený inovacím. Sledovat, co se děje na trhu, co je nového. Člověk musí být neustále ve střehu. Kupříkladu i v takovém konzervativnějším prostředí, jakým je zemědělství, potřebujete inovace. Objevuje se totiž neuvěřitelné množství novinek a je důležité s nimi držet krok.

Co z vašeho podnikání považujete za nejperspektivnější do budoucna?

I nadále se budeme soustředit právě na zemědělství, na lesnictví a na obnovitelné zdroje energie, ale na vlastní půdě, což je možná trochu novinka. Ale samozřejmě i na realitě, které částečně historicky a dlouho vlastníme. Nám jde ovšem především o to, abychom inovativní firmy propojovali s našimi zavedenými podniky. Klasickým případem může být třeba společnost PowerPollen (zabývající se novými inovativními a efektivními způsoby opylování – pozn. redakce). Ta je velmi silně spjata s naší firmou RiceTec, která se zabývá vývojem sadeb rýže. Najít

Kdo je Tatjana Lattorff

- Narodila se 10. dubna 1973 v St. Gallenu ve Švýcarsku. Dnes je předsedkyní dozorců rady Liechtenstein Group.
- Její otec Hans-Adam II. je vládnoucí kníže z Liechtensteinu, matka Marie Kinská ze Vchynic a Tetova zemřela v roce 2021.
- Má tři sourozence: dědičného prince Aloise (nar. 1968), prince Maximiliana (nar. 1969) a prince Constantina (nar. 1972), který zemřel v roce 2023.
- Za manželku má baronu Philippu von Lattorff, brali se 5. června 1999. Má sedm dětí: nejstarší je Lukas Maria (nar. 2000), nejmladší Maximilian Maria (nar. 2011).
- Vystudovala European Business School v Madridu. Hovoří německy, anglicky, francouzsky a španělsky.

další funkční možnosti opylování by pro nás bylo na prostu revoluční inovací.

Máte nějaké projekty a investice i v Česku, nebo je zvažujete?

V poslední několika letech spolupracujeme s brněnským Mendelovou univerzitou. S Českem máme i jiná spojitka. Zhruba před měsícem jsme dokončili nákup podniku společnosti Lesco v obci Nová Role na Karlovarsku, který se věnuje zakládání lesů a prodeji sazenic stromů. Tato společnost nově spadá pod naši společnost Lieco, která se soustředí na vývoj a produkci sazenic stromů ve speciálních kontejnerech. Takže ano, máme v plánu zase zintenzivnit vztahy v Česku. Týká se to kupříkladu zrovna i společnosti Lieco a nabídky jejich praxí pro české studenty.

A nějaké další plány?

Již delší dobu si říkáme, že by mohla být prospěšná třeba kooperace na sutoce řek Moravy a Dyje, kde na rakouské straně hospodaříme. A takových oblastí, které by

mohly být prospěšné pro obě strany, by se jistě našlo více. Vždyť máme i společné cyklostezky a turistické stezky. Jsme si tak geograficky blízko, že se podobné spolupráce samy nabízejí a dávají smysl. Týká se to třeba i hudebních koncertů, na nichž jsme se s českou stranou už v minulosti mnohokrát podíleli, a věříme, že i nadále budeme. Aktivnější v řadě oblastí můžeme být i díky nově vzniklé Kanceláři zvláštního zmocněnce Nadace knížete z Liechtensteinu v České republice.

Češi mají rod Liechtensteinů spojený s historickými památkami a přírodními skvosty, jako je Lednicko-valtický areál. Kdybyste měla české turisty zavést po stopách Liechtensteinů v sousedním Rakousku, kam by to bylo?

U mě to je ovlivněno tím, kde člověk vyrostl a strávil jako dítě i dospívající hodiny. Vzpomínky mám těsně propojené s Vídní, kde jsme často pobývali, přestože jsem vyrostla v Liechtensteinu. Na výlety, i do Československa, jsme vyrazili z Městského liechtenstejnského paláce v ulici Bank-gasse. V létě jsme pak pravidelně pobývali ve styř-

Vášim největším podnikem je nyní RiceTec, který sídlí z hlediska Středoevropa na konci světa, v Americe. Jak se řídí taková firma na dálku?

Samozřejmě musíme více cestovat. Je to náročnější, ale také inspirativní. Myslím si, že celkové vykročení do velkého světa lidí všeobecně spíše inspiruje. RiceTec vychází ale opět z tematiky, kterou jsme před chvílí probírali. Totiž, že dříve bylo právě Rakousko tím koncem světa. A člověk měl strach z Východu. Měl obavy, že možná přijde zase válka a všechno bude zase pryč. I proto můj otec s prvními penězi, to byl tehdy ještě docela mladý, odešel do Ameriky a v Texasu si koupil rybovnu farmu, z níž pár let poté vznikl RiceTec. Idea nemít veškeré podnikání s těmito riziky jen v Evropě tedy byla z geopolitických důvodů zcela pochopitelná. To teď ostatně také vidíme. To, že nyní musíme cestovat do Indie nebo do Ameriky, je pro nás složitější, ale pokud je to dobrý byznys, což rýže je, děláme ho rádi.

Mění se nějak strategie Liechtenstein Group ve smyslu návratu k některým odvětvím a k firmám, v nichž je skupina stoprocentním vlastníkem?

Začínáme se obracet především k lesnictví a zemědělství, méně pak do oblasti investic. Na investice se zaměřujeme v jiných odvětvích rodinného podnikání, především v bankovníctví. Vlastníme relativně hodně rozličných firem, a rozhodli jsme se proto, že se budeme soustředit především na ta tradiční. Poněkud se i některé, v nichž máme podíl, i když ne sto procentní – jako třeba

„Mladá generace ve srovnání s naší vlnou skoro nepije. Dnes není dobrý čas na velké investice do vinic nebo na nákupy vinařských podniků.“

a o vině rádi hovoříme. Jelikož to nikdy nebyl náš nejsilnější byznys, ale bylo a je to něco, co nás dělá šťastnými. To proto, že vlnu rádi pijeme a o vině rádi hovoříme. Jelikož to nikdy nebyl náš klíčový odvětví, nečekáváme ani, že se stane středobodem našeho podnikatelského zaměření.

Když si člověk žte něco o Liechtensteinu, o státu, jeho ekonomice, ale i o firmách, snad vždy se píše o úspěchu. Ve světě platí za ty ve svých oborech vůbec neúspěšnější a nejlepši. Čím to je?

Víte, ukázalo se, že Liechtenstein je a Liechtenstein je se k sobě skvěle hodí. Rodina tvořila Liechtenstejnskou dlouhou dobu svým jménem. Ale o Liechtenstejně a Liechtenstejně jako zemi se v minulosti moc nestarala. Až můj dědeček byl prvním, který se v zemi usadil a začal v ní žít. Velkou výhodu měla země díky tomu, že si za obou světových válek udržela neutralitu a nebyla do nich vtahována. Aktivní a činná monarchie určitě pomohla vzestupu a podílela se na rozvoji státu. Ovšem je zde více komponent, které liechtenstejnským firmám napomohly, méně pak do oblasti investic. Na investice se zaměřujeme v jiných odvětvích rodinného podnikání, především v bankovníctví. Vlastníme relativně hodně rozličných firem, a rozhodli jsme se proto, že se budeme soustředit především na ta tradiční. Poněkud se i některé, v nichž máme podíl, i když ne sto procentní – jako třeba

Foto: Liechtenstein Group